

Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

1.Mf.31.233/2023/9.

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a ügyvédi iroda1 (cím22., ügyintéző: dr. Sipka Judit ügyvéd) által képviselt **Felperes1 (Cím2) felperesnek** – a dr. Balázs Bence jogtanácsos által képviselt **Alperes1 (Cím1) alperes** és érte **beavatkozóként** dr. Simoray Krisztina ügyvéd (Cím20) által képviselt **Alperesi beavatkozó1 (Cím17.)** ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 9.M.70.375/2020/147. számú ítélete ellen az alperes 150. sorszám, az alperesi beavatkozó 152. sorszámú fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 200.000 (kétszázezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak – a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételi számlájára – 1.902.531 (egymillió-kilencszázkétezer-öttszázharmincegy) forint fellebbezési illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás

[1] A felperes 1998. július 30. napjától állt munkaviszonyban az alperessel karosszéria-lakatos, majd buszvezető munkakörben.

[2] A felperes 2015. május 14-én a 99-es viszonylaton vezette az alperes mozgássérültek számára fenntartott elektromos rámpával ellátott, típus megnevezése típusú autóbuszát. A járműre két mozgásában korlátozott, kerekesszékes utas szállt fel. Az első utas a cím23 utáni megállóban szállt fel, ekkor még hibát nem tapasztalt a felperes a busz elektromos rámpájánál. A második utas a cím24-nél kívánt felszállni, amikor a felperes észlelte, hogy a rámpa a vezérlési kísérletre nem reagál. A felperes a hibát bejelentette a alperes1 diszpécsernek, aki azt az utasítást adta, hogy haladjon tovább. A felperes az utasnak jelezte a műszaki hibát, aki kiszállt az akkumulátoros kerekesszékből, felajánlotta a segítségét, így ketten közrefogták a széket és feltették a buszra. A cím25-i megállónál az utas leszállási szándékát jelezte, odagurult az ajtóhoz, kiszállt a székből és abba kapaszkodott. A felperes a járdán állva megfogta a kerekesszék fogantyúját, maga felé emelte, mert ki kellett emelni az utastérből, majd letenni kb. 1 méterre a busz ajtajától. A felperes a kerekesszéket leemelte, de a mozdulat közben éles fájdalmat érzett a hátában. Visszaült a vezetőfülkébe, folytatta a munkáját és jelezte az esetet a diszpécsernek. A végállomásig el tudott menni, de a továbbiakban a munkáját nem tudta folytatni.

[3] A felperes ezt követően jelentkezett a háziorvosnál, aki táppénzes állományba vette és az ortopédiára utalta. A felperesnél 2016. december 7-én végeztek MR vizsgálatot, melynek során megállapították, hogy a 2015. május 14-ei baleset (kerekesszék leemelése) során a VI. és VII-es háti porckorongok sérvesedését, illetve az ágyéki V-ös csigolyaközi porckorong előboltosulását szenvedte el.

[4] Alperes a 2015. június 4-én kelt határozatával üzemi balesetnek ismerte el az eseményt. Az üzemi balesettel összefüggésben a Kormányhivatal3a baleseti megtérítési eljárást állapított meg, melyben nem állapították meg az alperes felelősségét.

[5] A felperes több alkalommal vett részt munkavédelmi oktatáson, ahol tájékoztatták a buszvezetőket arról, hogy a mozgássérült utasok le-, és felszállását a tőlük telhető módon segítsék.

[6] A Utasítás 68. pontja szerint a mozgásukban korlátozott személyek le-, és felszállását kiemelten kell kezelni. A járművezetők kötelesek szükség esetén személyes közreműködéssel, minden elvárható segítséget megadni az utascserénél. Az alacsonypadlós kiségitő rámpával ellátott járműveken biztosítani kell, még akár a rámpa kihajtásával is, a kerekesszékekkel való közlekedést. Az alacsonypadlós járműveknél a karosszéria megdöntését, a kiségitőrámpa használatát, a vezetőfülke biztonságos elhagyásának szabályait végrehajtási utasításban kell szabályozni.

[7] Az alperesnél a utasítás száma számú, a mozgásukban korlátozott személyek alacsonypadlós, kiségitőrámpával ellátott járműveken történő szállítása tárgyában, a perbeli időszakban hatályban lévő Utasítás1 I. fejezet 2. pontja rögzíti, hogy a járművezető feladata, amennyiben a mozgásukban korlátozott személynek nincs megfelelő utaskísérője, segíteni kell a fel-, és leszállásnál az előírt óvintézkedések mellett, és a vezetőfülke elhagyásával is köteles segítséget nyújtani.

[8] Az alperesnél a perbeli időszakban hatályban lévő, utasítás száma1 számú utasítás (Etikai Kódex) 1. számú mellékletének 5. pont (1) bekezdés 2-3. mondata szerint „A társaság minden munkavállalójától elvárt az utasbarát, udvarias magatartás. A munkavállalóknak különös figyelmet kell fordítaniuk a fogyatékkal élő, gyermekkorú, idős, állapotos, vagy egyébként nyilvánvalóan segítségre szoruló utasokra”.

[9] A munkavédelmi oktatás nem terjedt ki arra, hogy a rámpa meghibásodása esetén mi a követendő eljárás, illetve nem tilalmazta a kerekesszékek fizikai mozgatását, nem szabályozta a segítségnyújtás módját, részleteit.

[10] A felperes 2016. augusztus 27-től 2017. augusztus 26. napjáig táppénz ellátásban részesült. A foglalkozás-egészségügyi orvos által 2017. szeptember 17. napján kiállított szakvélemény szerint a felperes autóbuszvezető munkakörre „alkalmatlan”, majd 2017. október 16. napján közúti járművezetésre „alkalmatlan” minősítést kapott.

[11] Az alperes a felperes munkaviszonyát egészségügyi alkalmatlansága miatt 2017. október 26. napján kelt felmondásával 60 nap felmondási idő és 4 havi végkielégítés megállapításával megszüntette.

[12] A Kormányhivatal1 I. fokú Orvosi Szakvéleménye – mely 2017. június 8. napján kelt – szerint, a felperes össz-szervezeti egészségkárosodása 43 %, egészségi állapota 57 %. A komplex minősítést végző I.fokú Szakértői Bizottság 2017. június 8. napján kelt összefoglaló szakvéleménye szerint, a felperes foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, azonban egyéb körülményei miatt a foglalkoztatási rehabilitációja nem javasolt. A munka tekintetében kizáró tényezőként rögzítette: fokozottan balesetveszélyes munka, gyakori hajolás, gyaloglás, tárgyak emelése, vibrációval járó munkavégzés, tartós, azonos kényszerhelyzet, tartós álló, ülő testhelyzet, nehéz fizikai megterhelés. Javasolt: FEOR92 egyéb egyszerű betanított munkák, egyszerű ipari foglalkozások.

[13] A 2018. július 17. napján kelt ügyszám1 számú I. fokú komplex minősítés eredményéről szóló összefoglaló vélemény szerint, a felperes egészségi állapotának mértéke 55 %, megváltozott egészségi állapotának kialakulása 2017. december 1.

[14] A kormányhivatal a felperes részére 2018. május 5. napjától kezdődően 44.505 forintos rokkantsági ellátást állapított meg a 294.678 forintos havi átlagjövedelme alapján.

[15] A felperes a munkaviszonya megszűnését követően oktató lett, és 2018. szeptember 1. napjától állt munkaviszonyban a cégl.-vel, napi kétórás részmunkaidős, rehabilitációs foglalkoztatottként.

[16] A felperes az alperes felé 2019. február 12. napján nyújtotta be kárigényét, melyet az alperes biztosítója elutasított.

Kereset

[17] A felperes a 2020. január 14. napján előterjesztett keresetében kérte az alperes kötelezését kártérítés jogcímén keresetvesztésként 22.732.762 forint lejárt követelés, valamint a jövőre nézve 2023. októbertől 400.720 forint havi járadék megfizetésére véghatáridő nélkül azzal, hogy annak összege minden év január 1. napjától az alperesnél a tárgyévben ténylegesen megvalósult béremelésnek megfelelően növelésre kerüljön. A felperes kérte továbbá gyógyszerköltségeinek megtérítését 941.517 forint összegben, valamint 2023. október 1. napjától havi 20.000 forint gyógyszerköltség átalány megfizetését véghatáridő nélkül. A felperes 5.000.000 forint sérelemdíj iránti igényt, valamint perköltségigényt is előterjesztett.

[18] A jogalap körében előadta, hogy az alperesnek az általa működtetett jármű meghibásodásával számolnia kellett, lehetősége lett volna a járművet kivonni a forgalomból, továbbá megtilthatta volna a felperes részére a további munkavégzést, illetve elláthatta volna az esetleges üzemzavarok esetére őt előzetesen megfelelő tájékoztatással, vagy oktatással. Hivatkozott arra, hogy a munkaköri kötelessége volt az arra rászorulóknak segítése. Előadta, hogy a baleset nem az ajtók, hanem a mozgássérült-rámpa meghibásodásához kapcsolódik, erre nézve külön oktatásban nem részesült. A forgalmi utasítás szerint a műszaki hibát jelezte a diszpécsernek, aki utasította további munkavégzésre. Álláspontja szerint, ha a munkáltató tiltotta volna a kerekesszékek mozgását műszaki hiba esetén, akkor hivatkozhatott volna arra, hogy a felperes az utasításait megszegte. Az alperesnek számolnia kellett a rámpa meghibásodásával, és ezzel kapcsolatban is előírásokat kellett volna alkotnia, valamint a munkavállalót kioktatnia. Az alperes saját, vétkes mulasztása miatt a felelősséget a felperesre nem háríthatja át és nem mentheti a felelősségét az üzemi balesettel kapcsolatban.

[19] A felperes kártérítésként a jövedelem kiesésére, illetve a gyógyszerköltség felmerülésére hivatkozott. A sérelemdíj jogalapjaként az élet, testi épség, egészség megsértését jelölte meg.

Ellenkérelem

[20] Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte.

[21] Előadta, hogy megállapítható volt, hogy a felperes balesete a figyelmetlensége miatt következett be, mert az elektromosan működtetett rámpában be van építve 2 db infra sorompó biztonsági okokból, amennyiben valaki, vagy valami a rámpa működési hatósugarában van, az nem nyílik ki. Az alperes álláspontja szerint a tehermozgatásnál figyelembe kell venni a munkavállalónak a saját teherbíróképességét, és amennyiben megítélése szerint veszélyeztetni a saját testi épségét, joga van megtagadni a munkavégzést, azonban ezt a felperes elmulasztotta.

[22] Előadta, hogy 2015. május 19. napján a baleset napján vezetett jármű (forgalmi rendszám1) forgalmi rendszámú, típus megnevezése típusú autóbusz mozgássérültek részére fenntartott rámpájának állapotáról vizsgálati jegyzőkönyvet vett fel az alperes. Rögzítette, hogy a műszaki könyvben bejegyzésre került a felperes által, a baleset napján észlelt rámpa üzemképtelensége, a beírt hibával a jármű villanszerelőkhöz került, akik a rámpát kipróbálták, mely kifogástalanul működött. A műszaki könyvben sem a baleset előtt, sem utána nem szerepelt a járműnél a rámpa hibája, a járművet nem kellett ilyen jellegű hibával javítani. A jármű rámpáját 2015. május 19. napján ismét kipróbálták, amely kifogástalanul működött.

[23] Az alperes előadása szerint a sérülést kizárólag a felperes elháríthatatlan magatartása okozta azzal, hogy amikor az általa észlelt rámpahiba esetén úgy döntött, hogy a kerekesszéket akár saját élete, testi épsége veszélyeztetésével a járdán állva, magára emeli. Előadta, hogy a munkáltatónál egyetlen szabályzat sem írta elő a felperes részére, hogy a mozgássérült utasok járműről történő le-, és felszállását segítse.

[24] Hivatkozott a Kormányhivatal3a által 2017. június 13. napján megállapított baleseti megtérítési eljárásra, mely szerint a baleset a felperes figyelmetlenségéből következett be. Mellékletként csatolta az Oktatási Naplót, tematikát, Igazoló lapot, és az adott járműre vonatkozó kockázatértékelést.

[25] Az alperes az összegszerűségében is vitatta a kereseti kérelmet.

[26] A beavatkozó kérte a kereset elutasítását, melynek indokai az alperes által előterjesztettekkel megegyeztek.

Az elsőfokú bíróság határozata

[27] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek keresetveszteség jogcímén 21.547.643 forintot, 2023. október hónaptól minden hónap 15. napjáig véghatáridő nélkül, keresetveszteségi járadék jogcímén havi 393.058 forintot az éves bérfejlesztés figyelembevételével, 526.153 forintot gyógyszerköltség és 2023. október hónaptól minden hónap 15. napjáig véghatáridő nélkül 10.000 forint gyógyszerköltség jogcímén járadékot és 1.314.784 forint perköltséget. A bíróság a keresetet ezt meghaladóan elutasította. A bíróság a járadékként megítélt összegek vonatkozásában megállapította, hogy az ítélet fellebbezésre tekintet nélkül, előzetesen végrehajtható.

[28] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes a munkaviszonyával összefüggésben szenvedte el a balesetet, így a károkozó körülmény és a kár közötti okozati összefüggés fennáll.

[29] A kimentés körében rámutatott arra, hogy az alperes ellenőrzési köre kiterjed az általa üzemeltetett gépjárművel kapcsolatos műszaki állapotra, a meghibásodás esetén

követendő eljárás szabályozására, valamint a szolgáltatást igénybe vevő mozgáskorlátozott utasokkal kapcsolatos tevékenység szabályozására.

[30] A bíróság rögzítette, hogy a felek között nem volt vitatott, hogy a felperes a diszpécser felé jelezte a rámpa meghibásodását, aki azt az utasítást adta, hogy a felperes haladjon tovább. A munkáltató a későbbiekben megvizsgálta az autóbust, de nem tapasztalt hibát. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes csatolta ugyan a jegyzőkönyvet, amelyet a balesetet követően a busz állapotáról rögzített, azonban az nem bizonyítja minden kétséget kizáróan, hogy a rámpa a baleset bekövetkeztekor is megfelelően működött, így ezen tény előadását a bíróság nem találta bizonyítottnak.

[31] A bíróság rögzítette, hogy az alperesnek mindenképpen számolnia kellett azzal, hogy az elektronikusan működtetett rámpa esetlegesen meghibásodik, minthogy azzal is, hogy a szolgáltatást igénybe vevő utasok segítségre szorulnak.

[32] Az elsőfokú bíróság a károkozó körülmény elháríthatatlansága kapcsán megállapította, hogy a felperes munkavédelmi oktatáson részt vett, annak tartalmát az alperesnek kellett volna bizonyítania. A munkáltatónak kellett volna megjelölni, hogy milyen utasítást, milyen iránymutatást adtak a buszvezetőknek a mozgássérült utasok le-, és felszállásával összefüggésben, továbbá a rámpa meghibásodása esetén alkalmazandó eljárásokkal kapcsolatban. Az alperes azonban e körben részletes tényelőadást nem tett, fenntartotta a korábbi hivatkozását.

[33] A bíróság a meghallgatott tanúk, a becsatolt szabályzatok alapján megállapította, hogy az alperes elvárta a buszvezető munkakörben dolgozó munkavállalóktól, hogy a mozgáskorlátozott utasokat segítsék, azonban azt nem határozta meg, hogy ez konkrétan milyen feladatok ellátását jelenti, illetve nem is tiltotta, hogy a munkavállalók fizikailag is segítséget nyújtsanak, így azt sem, hogy közreműködjenek a kerekesszékek buszra történő felrakásában.

[34] A bíróság álláspontja szerint az alperes nem tett meg mindent annak érdekében, hogy a balesetet elkerülje, nem részesítette megfelelő oktatásban a munkavállalókat, mivel nem tartalmaztak információkat az oktatások, hogy mi a teendő akkor, ha egy elektromos rámpa meghibásodik, valamint arra sem, hogy a munkáltató pontosan mit vár el a rászoruló utasok segítsége kapcsán.

[35] Az elsőfokú bíróság nem fogadta el az alperes azon védekezését, miszerint a felperes megfelelő képzettséggel rendelkezett (GKI), valamint megfelelő tananyag rendelkezésére is, mivel képzettség és a tananyag nem zárják ki a mozgáskorlátozott utasok le-, és felszálláskori fizikai segítségét, elvárják az utasok aktív segítségét. A felperes végzettsége nem mentesíti az alperest a szükséges segítség konkrét meghatározása, és az ezzel összefüggő munkavédelmi kioktatás és annak ellenőrzése kötelezettsége alól.

[36] Az elsőfokú bíróság a károsulti vétkes közrehatás körében vizsgálta, hogy az alperes által hivatkozott felperes korábbi egészségügyi állapota közrehatással lehetett-e a baleset bekövetkezésében.

[37] A bíróság a felperes indítványára szakértői bizonyítást rendelt el. A szakvélemény rögzítette, hogy a felperes kórelőzménye és a vizsgálaton észlelt állapota alapján 2015. május 14-ét megelőzően jó általános állapotban volt, nem állt fenn nála olyan megbetegedés vagy elváltozás, mely mindennapi életvitelében hátrányt jelentett volna. A felperes gerinc és urológiai panaszai a 2015. május 14-i balesethez köthető és az általa előadott mechanizmus alkalmas volt a sérülés létrehozására. A felperes össz-szervezeti egészségkárosodása 45 %-os, a balesettel okozati összefüggésben álló testi egészségkárosodása 36 %-os, amelyből mozgásszervi károsodás 21 %. A szakértői vélemény rögzítette, hogy a felperes állapota azonnal kialakult, a sérüléssel kapcsolatos panaszai azóta érdemben változatlanok, állapota alapvetően végállapotnak tekinthető, de az állapotrosszabbodás nem kizárt. A háti és ágyéki gerinccel összefüggő panaszok és egészségkárosodás a felperest munkavégzés közben ért baleset bekövetkeztében alakult ki. Az elsőfokú bíróság utalt az EBD2019.M.25. számú határozatára, mely szerint a kármegosztás alapjául a munkavállaló közrehatása akkor minősülhet, ha az vétkes volt. Nem eshet a munkavállaló terhére, ha egy előre nem látható váratlan helyzetben (rámpa meghibásodása esetén a kerekesszék mozgatása), a lehetséges magatartások közül nem a legelőnyösebbet választja. Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a szakvélemény szerint a felperes a balesetet megelőzően jó egészségi állapotban volt, így a munkavégzése során nem merült fel, hogy az egészségi állapota miatt óvintézkedést kellett volna tennie.

[38] A kárenyhítési kötelezettségének vonatkozásában az elsőfokú bíróság a következőket rögzítette. A felperes hozzájárult ahhoz, hogy az alperes az egészségi állapotának megfelelő más munkakörben foglalkoztassa, azonban az alperes nem tudott a felperes részére másik munkakört felajánlani. A felperes születési év1 születésű, Város1-en él, a középiskola 9-12 osztályát elvégezte, érettségivel nem, karosszérialakatos képzettséggel és autóbuszvezetői képesítéssel rendelkezik, 2017 évet követően pedig heti rendszerességgel ipari tanulók oktatását végzi.

[39] A perben kirendelt szakértő véleménye rögzítette, hogy a felperes által elszenvedett sérülések 45 %-os munkaképesség csökkenést eredményeztek, amelyek a munkaerőpiacon való részvételét korlátozzák. A felperes a sérülései miatt alkalmatlan nehéz fizikai munka, gerincét tartósan terhelő középnehéz fizikai munka, a gerinc mozgásait fokozottan igénybe vevő fizikai munka betöltésére. A felperes irodai ülőmunka elvégzésére alkalmas, amennyiben a megfelelő ülőalkalmatosság biztosítva van.

[40] Kormányhivatal2 Foglalkoztatási Főosztálya közölte, hogy az illetékességi területén a megjelölt időszakban a munkaügyi szervezetnél 14 db karosszéria lakatosra, 39 db autóbuszvezetőre vonatkozó állásajánlat került bejelentésre.

[41] A Kormányhivatal azonban nem tudott olyan munkakört megjelölni, amely a felperes egészségi állapotának megfelelt volna, így az alperes nem tudta bizonyítani, hogy volt olyan nyitott munkakör, amelyet a felperes betölthetett volna. Az igazságügyi szakértői vélemény konkrét megállapítást nem tett arra vonatkozóan, hogy a felperes konkrétan milyen munkakört tudott volna betölteni, és illet az alperes sem bizonyított. A felperes munkaviszonyban állt és nem volt olyan munkakör, amelyet a végzettségével és egészségi állapota figyelembevételével elláthatott volna, a rehabilitációja nem javasolt, így az alperes nem bizonyította, hogy a felperes a kárenyhítési kötelezettségét megszegte, azaz, hogy a

munkaerejét nem a tőle elvárható mértékben vagy módon hasznosította, ezért kármegosztás alkalmazására nem volt lehetőség. Ennek következtében az alperes teljeskörű felelősséggel tartozik a károk tekintetében.

Keresetveszteségi járadék

[42] A felperes a kereseti kérelmét 2020. január 14. napján terjesztette elő és a keresetveszteségi igényét 2018. január 1. napjától kérte megállapítani. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes a keresetét a hároméves elévülési időn belül terjesztette elő.

[43] A felperesnek 2018. évben 463.166 forint, 2019. évben 1.042.997 forint, 2020. évben 1.087.157 forint, 2021. évben 1.270.138 forint, 2022-ben 1.387.435 forint megtérült jövedelme volt, amelyet az alperes számszakilag nem vitatott. A felperes munkaviszonyból származó jövedelme 2023. január 1-jétől 75.000 forint, rokkantsági ellátása pedig 65.870 forint volt.

[44] A felperes a keresetében a keresetveszteségét úgy határozta meg, hogy a 2015. év jövedelmét vette figyelembe az éves bérfejlesztésekkel, illetve a jutalom és a cafatéria összegét.

[45] Az alperes a felperes által levonásba helyezett összeget nem vitatta, azonban álláspontja szerint a felperes jövedelemveszteségét nem a megfelelő kiindulási alappal számolta, illetve a bérmegállapodásban szereplő jutalomalap, amelyet a felperes az éves jövedelemhez hozzászámolt, csak különböző juttatások alapjául szolgáló összeg, mert a jutalom senkinek sem járt alanyi jogon.

[46] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint téves az alperes hivatkozása, hogy a felperes esetében a 2014-es év lenne a kiindulási alap. A munkáltató egészségkárosodásáért fennálló kártérítési felelősség összecszerűségének egyes kérdéseit szabályozó 3/2018. (IX.17.) KMK vélemény 4. pontja szerint a károsult jövedelemkiesését a károsodást megelőző zárt egy év adatai alapján képzett, havi átlagjövedelmének alapulvételével kell meghatározni és azzal, hogyha a károsodást megelőző egy évben a jövedelemben tartós változás következett be, a változás utáni jövedelem átlagát kell figyelembe venni. A felperes károsodása – a baleseti táppénz okán – 2015-ben következett be, de a 2014-ben rögzített 272.298 forint átlagjövedelméhez képest 2015. év átlagában (309.647 forint) változás következett be, így a 2015. év jövedelme jövedelemkiesés alapjául figyelembe vehető volt a jövőben változásokkal növelt összegben.

[47] A bíróság ezen felül az alperes számítását fogadta el az ítélet alapjául.

[48] Az alperesnél irányadó bérmegállapodás alapján a helyes összeg 2017. évre vonatkozóan 4.299.891 forint, amelyből kellett a 2018. év jövedelmét kiszámítani. Az elsőfokú bíróság a becsatolt bérmegállapodás és a tanúvallomások alapján az alperes által

nem vitatott felperesi megtérült jövedelem és annak számítása alapján az alperes számítási módját fogadta el ítélete alapjául a 2019-2022. évekre vonatkozóan.

[49] A bíróság a felperes keresetvesztesége vonatkozásában az alperes számítását fogadta el, miszerint 2023.január 1. napjától havi 393.158 forint, így a felperest összesen 21.547.643 forint keresetveszteség illeti meg kártérítés jogcímén.

[50] Az elsőfokú bíróság a járadékot véghatáridő nélkül határozta meg, figyelemmel arra, hogy a járadékra való jogosultságot önmagában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltése nem érinti, tehát a munkavállaló számára is megállapítható a járadék, illetve önmagában ez a tény nem lehet a kereset elutasításának indoka.

Gyógyszerköltség

[51] Az elsőfokú bíróság a szakértői véleményben szereplő gyógyszerek és a NEAK lista, valamint az elsőfokú gyógyszertárak által szolgáltatott listák alapján megállapította, hogy a felperesnek 2018. január 1. napját követően az adatszolgáltatásig, azaz 2023. június 21. napjáig összesen 471.549 forint költsége merült fel. Figyelemmel arra, hogy az alperes a gyógyszerköltség összecsúszását 486.153 forint összegig nem vitatta, a bíróság ezt fogadta el ítélete alapjául.

[52] A bíróság a 8.103 forint átlagos havi gyógyszerjáradék tekintetében az alperes által előadottakat fogadta el. A felperes a gyógyszerköltsége alátámasztására a keresetleveléhez egy számlát csatolt, azonban az nem a perbeli időszakra vonatkozott, így a gyógyszerköltség összecsúszásának alátámasztására nem volt alkalmas.

[53] Az elsőfokú bíróság a felperes sérelemdíj iránti igényét elutasította, figyelemmel arra, hogy az elévült.

[54] Az elsőfokú bíróság a pernyertesség-pervesztesség arányát az alperesre nézve terhesebben 78 %-ban állapította meg és ennek figyelembevételével kötelezte perköltség, illetve illeték megfizetésére.

Fellebbezések

[55] Az ítélet ellen az alperes és a beavatkozó terjesztett elő fellebbezést.

Az alperes fellebbezése

[56] Az alperes az elsődleges fellebbezési kérelmében a felperes keresetének elutasítását és perköltség megfizetésére kötelezését, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását új eljárásra és új határozat hozatalára kérte.

[57] Előadta, hogy az elsőfokú bíróság tényként rögzítette, hogy a káresemény bekövetkezésekor az elektromos rámpa hibás volt, ugyanakkor erre vonatkozó bizonyíték nem merült fel a peres eljárás során. Véleménye vélhetően a felperes vagy az utas a rámpa hatósugarában állt, amely így blokkolta a működést.

[58] A felperes érdekében állt annak bizonyítása, hogy az elektromos rámpa nem működött, azonban ezt nem bizonyította. Ezzel szemben minden egyéb körülmény azt támasztotta alá, hogy a rámpa nem volt hibás, hiszen a káreseményt megelőző és a káreseményt követő műszaki ellenőrzés alkalmával is hibátlanul működött, így a bizonyítás sikertelenségének következményeit a felperesnek kell viselnie.

[59] Előadta, hogy bár a munkáltató előírta, hogy a mozgáskorlátozott személyeknek segítséget kell nyújtani, azonban ez nem jelent korlátlan segítségnyújtást. Így a járművezető részéről akkor sem elvárás egy több száz kilogrammos kerekesszék autóbuszra fel, vagy onnan történő leemelése, ha ez egyebekben morális aggályokat okoz az adott járművezetőben. A felperes pontosan felmérte a helyzetet, hiszen az elsőfokú eljárás során, személyes meghallgatása során elmondta, hogy aggódott előzetesen a kerekesszék súlya miatt, mivel az egy nehéznek tűnő akkumulátoros kerekesszék volt. Akkor járt volna el helyesen, ha ebben a helyzetben az észszerűség keretei között maradván megtagadja a segítségnyújtást. Hivatkozott arra, hogy az alperes belső szabályozásai értelmében a rámpahiba nem olyan műszaki hiba, amely azonnali helyszíni műszaki intézkedést igényel és amellyel az autóbusz ne közlekedhetne tovább a végállomásig. Az alperes nem adott arra utasítást, hogy a mozgáskorlátozott utast felsegítse az autóbuszra és haladjon tovább, kizárólag tovább haladásra adott utasítást, ami történhetett volna a mozgáskorlátozott utas elszállítása nélkül is.

[60] Álláspontja szerint a baleset bekövetkezéséhez a felperes kizárólagos és elháríthatatlan magatartása vezetett, hiszen az alperes nem lehetett az adott pillanatban ráhatással arra, hogy a felperes úgy dönt, hogy testi épségét kockáztatva leemeli a több száz kilogrammos kerekesszéket az autóbuszról. A felperes átlagos erőfeszítéssel, a technika átlagos eredményének felhasználásával nem befolyásolhatta a károkozó körülmény keletkezését vagy kiküszöbölését.

[61] Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta az elháríthatatlanság körülményeit, ha ugyanis így tett volna, akkor megállapítható lett volna, hogy a kárt kizárólag a felperes elháríthatatlan magatartása okozta.

[62] Amennyiben a felperes kizárólagos és elháríthatatlan magatartása nem lenne megállapítható, akkor kármegosztásnak lenne helye. Hivatkozott az EBH.2004.9.54. számú döntésben foglaltakra, miszerint az általános élettapasztalatot, kirívóan, gondatlanul figyelmen kívül hagyó munkáltatói magatartás kármegosztás alkalmazását indokolja. A

felperes az azon általános élettapasztalatot, miszerint akkumulátoros kerekesszék súlya igen nagy, így megemelése vagy autóbusról való leemelése sérüléssel járhat, teljesen figyelmen kívül hagyta.

Az alperes a baleset bekövetkeztében a közrehatást 80 %-ban jelölte meg, figyelembe véve azt a körülményt, hogy a felperes túlzottan udvarias magatartást tanúsított és az adott esetben elvárható észszerű segítségnyújtás mértékét lényegesen meghaladta.

[63] A kárenyhítési kötelezettség megsértése kapcsán hivatkozott arra, hogy a felperes felesége maga nyilatkozott úgy, hogy a felperes nem keres semmilyen munkalehetőséget. Az alperes álláspontja szerint a felperes a napi 2 órában végzett munkánál nagyobb mértékben tudná hasznosítani a munkaképességét, amelyet egyébként az orvosszakértői vélemény is alátámasztott.

[64] Tekintettel arra, hogy azösszegszerűség vonatkozásában az elsőfokú bíróság az alperes számításait fogadta el, így azösszegszerűség tekintetében az alperes nem vitatta az elsőfokú ítéletét tartalmát, kizárólag a követelés jogalapját vitatta.

[65] Az alperes kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú súlyos eljárási hibáira, az elsőfokú bíróság számtalan alkalommal elhalasztotta a perfelvételi tárgyalást a felperesösszegszerűségében nem megfelelően előterjesztett kereseti kérelmére tekintettel, ezáltal biztosítva lehetőséget a rengeteg keresetpontosításra. A bíróságnak ugyanakkor el kellett volna utasítania a keresetet azösszegszerűség kidolgozatlansága miatt, így a bíróság megsértette a polgári perrendtartásról szóló 2016.évi CXXX. törvény (Pp.) 192.§-ában foglaltakat.

A beavatkozó fellebbezése

[66] A beavatkozó elsődlegesen kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását. Másodlagosan kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság utasítását új eljárásra, és új határozat hozatalára.

[67] Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság megalapozatlanul állapította meg tényként a rámpa meghibásodását. Az elvégzett műszaki vizsgálatok éppen az ellenkezőjét támasztották alá, miszerint a rámpa működőképes volt. Ha a rámpa a baleset előtt és a baleset után is működött, akkor annak megfelelő üzemeltetése esetén a baleset időpontjában is működnie kellett. A rámpa meghibásodását azonban a felperes nem tudta bizonyítani. A felperesnek kellett volna bizonyítani az okozati összefüggést az általa elszenvedett kár és az általa állított károkozó körülmény között, mely nem vezetett eredményre.

[68] A beavatkozó idézte képviselő5 vallomását, mely szerint a járművezetőnek kell felmérni, hogy milyen módon nyújt segítséget. Az alperes részéről nem volt elvárás, és erre

vonatkozó utasítás sem állt rendelkezésre, hogy a járművezetők akár saját testi épségük kockáztatásával a kerekesszékes utasokat le-, vagy felemeljék az autóbuszokra, az alperes részéről ez mindennemű észszerűséget nélkülözött volna.

[69] Hivatkozott az alperes által csatolt Utasítás II. 2. pontjában foglaltakra, mely szerint, ha nincs megfelelő utaskísérő, aki a mozgásában korlátozott személyt segítené fel, - és leszállásnál, az előírt óvintézkedések mellett még a vezetőfülke elhagyásával is köteles segítséget nyújtani a járművezető, azonban ez elvárás a rámpanyitás vagy a kellő tájékoztatás megadása esetlegesen az autóbuszon a mozgáskorlátozott személyek részére kijelölt helyhez történő szabad biztosítása érdekében szükséges, de nem a kerekesszék járművezető által történő fizikai mozgatása során.

[70] Az alperes által csatolt utasítás száma2számú vezérigazgatói utasítás 1. számú melléklet 5. pontja is azt írta elő, hogy a munkáltatónak különös figyelmet kell fordítaniuk a fogyatékkal élő gyermekkorú, idős, állapotos vagy egyébként nyilvánvalóan segítségre szoruló utasokra. A munkáltatói utasítás és a munkavédelmi oktatás kellően részletes és világos volt. A beavatkozó előadta, hogy a munkáltató egy felnőtt munkavégzésre szellemileg és fizikailag is alkalmas munkavállaló esetében joggal feltételezi és várja el, hogy a munkavállaló józan ítélőképessége teljes birtokában hozza meg döntéseit a mindennapi munkavégzés során. A felperes által a perbeli szituációban tanúsított magatartás az észszerűséget, a józan ítélőképességet nélkülöző magatartás volt. A felperesnek tisztában kellett lennie azzal, hogy milyen következményekkel járhat egy többszáz kilogrammos kerekesszék leemelése egy buszról és fel kellett tudnia mérnie azt a kirívó aránytalanságot, ami aközött állt fenn, hogy az utasnak adott esetben 10 perccel tovább kellett volna várakoznia a megállóban egy olyan busz érkezéséig, amelyen a rámpa működik és aközött, hogy a saját testiépségét kockáztatja ezzel a magatartással.

[71] A beavatkozó álláspontja szerint a bekövetkezett sérülést kizárólag a felperes elháríthatatlan magatartása okozta, mivel saját elhatározásából és indokolatlanul, saját testi épségét, egészségét veszélyeztetve, az észszerűségi szempontok teljes figyelmen kívül hagyásával döntött úgy, hogy a kerekesszéket a járdán állva magára emeli.

[72] A munkáltató részéről a felperes felelőtlen, önmaga testi épségét veszélyeztető, felróható magatartása nem volt és nem is lehetett előrelátható, ezért az alperes kárért való helytállási kötelezettsége nem áll fenn. Álláspontja szerint a kármegosztás sem alkalmazható.

[73] Hivatkozott arra, hogy a munkavállaló nem tett eleget a kárenyhítési kötelezettségének. Önmagában az a tény, hogy a felperes heti rendszerességgel, minimális óraszámban ipari tanulók oktatását végzi, nem jelenti azt, hogy a kárenyhítési kötelezettségének eleget tesz és maradék munkaerejét megfelelően hasznosítja.

[74] Hangsúlyozta, hogy a 19 %-os egészségkárosodás az, amely a balesettel összefüggésben, a munkavégzést ténylegesen korlátozó egészségkárosodás a felperes esetében. Ennek ellenére az elsőfokú bíróság az alperest a keresetvesztés jogcímén előterjesztett igények vonatkozásában 100 %-os mértékű helytállásra kötelezte. Az elsőfokú bíróság tévesen és okszerűtlen értékelte a felperes házastársának vallomását is, amelyből egyértelműen tényként volt megállapítható, hogy a felperes nem keres aktívan munkát, nem

tesz meg mindent annak érdekében, hogy a maradék munkaerejét megfelelően hasznosítsa. A felperes tehát a kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget.

[75] A beavatkozó előadása szerint a keresetveszteség jogcímén megítélt összeg sem fogadható el, figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság kiindulási alapként nem a felperes baleset előtti egy év átlagkeresetét vette figyelembe. Figyelemmel arra, hogy a keresetveszteség járadék számításánál kiindulási alapja helytelen, így annak összezszerősége sem helytálló.

[76] A beavatkozó hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság az eljárás során több alkalommal megsértette a Pp. 192. §-ában rögzített perfelvételi tárgyalás elhalasztására vonatkozó rendelkezéseket, mely körülmény megalapozza az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását új eljárásra és új határozat hozatalára.

Fellebbezési ellenkérelem

[77] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltség megfizetésére kötelezését kérte.

[78] Előadta, hogy az alperes nem bizonyította, miszerint a rámpa nem volt hibás, így a bizonyítás sikertelenségének következményeit az alperesnek kell bizonyítania. A rámpa hibáját az is alátámasztotta, hogy a felperes jelentette a diszpécsernek. Kiszállt a buszból és segített feltenni a kerekesszéket, melyet nyilvánvalóan nem tett volna meg, ha működik a rámpa. Az alperes előírásai, etikai kódexe, utasításai alapján a felperesnek kötelessége volt segíteni az utasokat, különösen az arra rászorulókat, a fogyatékkal élőket.

[79] Az alperes által csatolt munkabaleseti jegyzőkönyvben megállapításra került, hogy a rámpa az ellenőrzéskor működött, de ez a vizsgálat azt állapította meg, hogy a rámpa az utastérből nyílik, miközben a felperes által vezetett autóbusz rámpája az utastér alól csúszott volna ki. A baleset után a utca megnevezése utcai végállomástól a felperes nem tudott vezetni, ezért otthagyta az autóbuszt, amely a leállástól az ellenőrzésig több órára áramtalanítva volt és csak ezt követően került sor az autóbusz vizsgálatára, melynél a felperes nem is volt jelen. Ez a körülmény azért fontos, mert bevett eljárás volt, ha a busznak műszaki problémája van, akkor először áramtalanítják, mivel az újraindítás sokszor megoldotta a problémát. Az autóbuszban kamerarendszer működött és ennek felvételét az alperes ellenőrizhette volna.

[80] A felperes tudta kezelni az autóbusz rámpáját, hiszen aznap már egy másik mozgássérült utasnál használta is. Tudomása szerint ezeket a rámpákat azóta meg is szüntették, helyette mechanikus rámpa van, tekintettel az elektronikus rámpák megbízhatatlanságára.

[81] A felperes részéről az észszerűség keretein belül történt a segítségnyújtás, hiszen, ha a kerekesszéket be tudta emelni a buszba, akkor joggal feltételezte azt is, hogy ki

fogja tudni emelni. Megjegyezte, hogy egy átlagembernek nem kell tudnia, hogy egy kerekesszék hány kiló, mint ahogy azt sem, hogy melyik típus könnyebb és melyik nehezebb, melyet ránézéssel sem lehet megállapítani.

[82] Helyesen jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy az alperesnek azzal számolnia kellett, hogy a műszaki dolgok meghibásodhatnak, így fel kellett volna készíteni a sofőröket, hogy a rámpa hibája esetén mit kell tennie.

[83] A kármegosztás vonatkozásában előadta, hogy a kerekesszék súlya nem tartozik az általános élettapasztalatok közé, az nem elvárható a felperestől sem, hogy arról tudomással bírjon. A felperes nem szegte meg vétkesen a munkaköri kötelezettségét, így nincs helye kármegosztásnak.

[84] A kárenyhítési kötelezettséggel kapcsolatban előadta, hogy a perben kirendelt orvosszakértő egyértelműen megállapította, hogy a felepres nem tud olyan munkát végezni, amely tartós üléssel jár és olyat sem, ahol nem biztosított az azonnali mosdóra menés lehetősége. Maga az alperes sem tudott olyan munkakört felajánlani a felperesnek, amelyet el tudott volna végezni. Tény, hogy a felperes 2018. májusától egészségügyi állapota miatt rokkantsági ellátásban is részesül.

[85] Az alperesnek kellett volna bizonyítania a kárenyhítési kötelezettség elmulasztását, mellyel kapcsolatban egy bizonyítási indítványt terjesztett elő. E körben a bíróság megkereste a benyújtólát, de a hivatal nem tudott arról nyilatkozni, hogy milyen munkalehetőség lenne, amelyet a felperes el tudna végezni. Az alperes még azt sem tudta megmondani, hogy egyáltalán milyen munkakörben lenne foglalkoztatható a felperes, így a bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogai indokai

[86] Az alperes és a beavatkozó fellebbezése megalapozatlan.

[87] A másodfokú bíróság a fellebbezés elbírálása során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen tárta fel, döntését a peradatok okszerű mérlegelésével, helytálló következtetéssel, a helyes jogszabályok alkalmazásával hozta meg, mellyel a másodfokú bíróság is egyetértett, ezért az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a Pp. 386.§ (4) bekezdése alapján helyes indokai alapján hagyta helyben.

[88] A Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét – a (2) – (4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a 371. § (1) bekezdés a) - d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak.

[89] A másodfokú bíróság a fellebbezés kapcsán az alábbiakra mutat rá.

A kártérítési felelősség jogalapja

[90] A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 166.§ (1) bekezdése szerint a munkáltató köteles megtéríteni a munkavállalónak a munkaviszonnyal összefüggésben okozott kárt.

[91] A munkáltatónak a munkavállalója egészségi állapotában bekövetkezett károkért fennálló felelőssége egyes kérdéseiről szóló 1/2018. (VI.25.) KMK vélemény 1. pontja szerint a munkáltató kártérítési felelőssége a munkavállalója egészségkárosodása miatt keletkezett kárért akkor áll fenn, ha az a munkaviszonnyal összefüggésben keletkezett. A munkavállaló bizonyítja a munkaviszony fennállását, a kárt, továbbá a kárnak a munkaviszonnyal való okozati összefüggését.

[92] A perben nem volt vitatott, hogy a felperest a munkaidejében, munkavégzés közben érte a baleset. A munkáltató a balesetet üzemi balesetnek ismerte el 2015. június 4-én kelt határozatával, így a munkaviszonnyal kapcsolatban fennálló okozati összefüggés megállapítható.

Kimentés

[93] Az Mt. 166. § (2) bekezdés a) pontja értelmében mentesül a munkáltató a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt az ellenőrzési körén kívül eső olyan körülmény okozta, amellyel nem kellett számolnia és nem volt elvárható, hogy a károkozó körülmény bekövetkezését elkerülje, vagy a kárt elhárítsa, illetve a kárt kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.

[94] Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, miszerint a munkáltató ellenőrzési köre azon intézkedésekre szűkíti le a munkáltató kártérítési felelősségét, amelyek alapján lehetősége és egyben kötelezettsége is a károk megelőzése érdekében mindent megtenni. Az ellenőrzési körön minden olyan objektív tény és körülményt érteni kell, amelynek kialakítására bármilyen lehetősége van a munkáltatónak (Mfv.I.10.442/2018/4.).

[95] A munkáltatónak a munkavállalója egészségi állapotában bekövetkezett károkért fennálló felelőssége egyes kérdéseiről szóló 1/2018. (VI. 25.) KMK vélemény II.1. pontja szerint a munkáltató az ellenőrzési körén kívül eső okból keletkezett kár megtérítése alól akkor mentesül, ha bizonyítja, hogy az ellenőrzési körén kívül eső körülmény egyben olyan, amellyel nem kellett számolnia, továbbá nem volt elvárható, hogy a károkozó körülmény bekövetkezését elkerülje, vagy a kárt elhárítsa. A munkáltató ellenőrzési körén kívül esik mindaz a körülmény, amely a munkáltatónak nincs semmilyen ráhatása, befolyásolási lehetősége. A munkáltató ellenőrzési körébe tartozik a feladatainak az ellátása,

az ezzel összefüggő személyi magatartás, a munka megszervezése, a termeléshez (munkavégzéshez) szükséges anyag, felszerelés, berendezés, energia tulajdonsága, állapota, mozgatása, működése, általában a termelés kockázata. Általában a munkáltató ellenőrzési körébe tartozik a telephelyen (székhelyen, stb.) kívül végzett munka kijelölt, körülhatárolt helyszíne, ideértve annak adottságait; a munkavégzés tárgyául szolgáló dolog, növény, állat, talaj, valamint a munkáltató által üzemben tartott vagy ténylegesen használt járművel, annak a munkáltató által megbízott vezetője magatartásával, mulasztásával összefüggő körülmény. A közlekedéssel összefüggő – előbbieken kívüli – körülmények általában nem tartoznak a munkáltató ellenőrzési körébe.

[96] A 3. pont szerint a „nem kellett számolnia” feltétel alkalmazásakor a bíróság arról dönt, hogy a munkáltató milyen gondosságot tanúsított a jogainak gyakorlása és a kötelezettségeinek teljesítése során, észszerűen számolhatott-e a károkozó körülmény valószínű bekövetkezésével.

[97] A 4. pont szerint a károkozó körülmény nem minősül elháríthatónak, ha a munkáltató átlagos erőfeszítéssel, a technika átlagos eredményeinek felhasználásával nem befolyásolhatta annak keletkezését vagy kiküszöbölését.

[98] Az 5. pont szerint a munkavállaló kizárólagos és elháríthatatlan magatartása vétkességére tekintet nélkül megállapítható.

[99] A munkavállaló magatartása akkor vezet a munkáltató felelőssége alóli mentesüléshez, ha azt kizárólag a munkavállaló maga okozta és a munkáltató részéről elháríthatatlan volt. Ha a kár bekövetkezése nem kizárólag a munkavállaló magatartására vezethető vissza, a munkáltató a felelősség alól nem mentesülhet.

[100] Az alperes a fellebbezésében elsődlegesen arra hivatkozott, hogy az elektromos rámpa nem volt hibás, melynek bizonyítása azonban az ő érdekében állt. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával, miszerint az a körülmény, hogy becsatolta a jegyzőkönyvet, nem bizonyítja, hogy a rámpa a baleset bekövetkeztekor is megfelelően működött. A felperes a fellebbezési ellenkérelmében helytállóan utalt arra, miszerint otthagyták a buszt, amelyet a leállástól az ellenőrzésig több órára áramtalanítottak, csak ezt követően került sor az autóbusz vizsgálatára. Ez az eljárás azért fontos, mivel, ha a busznak műszaki problémája van, akkor először áramtalanítják, mert az újraindítás sokszor megoldotta a problémát. A felperes helytállóan utalt arra is, hogy a munkabaleseti jegyzőkönyvben az került megállapításra, hogy a rámpa az utastérből nyílik, miközben a felperes által vezetett autóbusz rámpája az utastér alól csúszott volna ki.

[101] Az alperes hivatkozott arra, hogy több szabályzat is hatályos a munkáltatónál, amely a mozgáskorlátozottak megsegítésére vonatkozik. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperes éppen a szabályzatoknak megfelelően viselkedett, amikor segített a mozgáskorlátozott utasnak. A másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy bár az alperesnél több szabályzat létezik a mozgáskorlátozottak megsegítésére, arra vonatkozóan azonban az alperes nem tudott benyújtani egyetlen szabályzatot, hogy milyen feladata van a buszvezetőnek, ha a rámpa meghibásodik, és a mozgáskorlátozott utas le akar szállni.

[102] A fent hivatkozott KMK vélemény értelmében a munkáltatónak számolnia kellett azzal, hogy mi az eljárás abban az esetben, ha műszakilag meghibásodik a rámpa és ekkor mi a teendője a buszvezetőnek. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a munkáltató nem mentesülhet, mivel a károkozás idején előrelátható volt, hogy a rámpa meghibásodik. A munkáltató észszerűen számolhatott a károkozó körülmény bekövetkezésével és azt átlagos erőfeszítéssel a technika átlagos eredményeinek felhasználásával befolyásolhatta, illetve kiküszöbölhette volna. A munkáltatónak ténybelileg előre kellett volna látnia, hogy mi a teendő a rámpa műszaki meghibásodása esetén. Jelen esetben pedig a felperes bizonyította, hogy a munkáltató nem tett meg semmit annak érdekében, hogy a károkozó eseményt kiküszöbölje vagy elhárítsa. A munkáltatónak mintegy kellő gondossággal eljáró személynek előre kellett volna látnia, hogy kárt okozhat azzal, ha nem szabályozza a rámpa műszaki meghibásodása esetén követendő munkavállalói magatartást. Az előreláthatóságnak nem kell kiterjednie a kár bekövetkezésének teljes okfolyamatára, hanem kizárólag az esetlegesen bekövetkező kárra és annak nagyságrendjére. Az előreláthatóság követelménye nem terjed odáig, hogy a szerződő félnek a várható kockázatot részleteiben, a kárkövetkezmények összecszerúságára kiterjedően is ismernie kelljen. Elegendő, de egyben szükséges is, hogy a fél felismerhette, hogy milyen nagyságrendű kárt idézne elő. A Pécsi Ítéltábla a BDT2011.2393. számú eseti döntésében rögzítette, hogy az okozati összefüggést nem zárja ki az a körülmény, hogy a kár bekövetkezés konkrét lefolyása nem volt előrelátható. A munkáltatónak egy elfogadható észszerű valószínűséggel számolnia kellett azzal, hogy a gépjármű részét képező rámpa meghibásodik és ebben az esetben sérülés következhet be.

[103] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság következtetésével, miszerint az alperesnek mindenképpen számolnia kellett azzal, hogy az elektronikusan működtetett rámpa meghibásodik, minthogy azzal is, hogy a szolgáltatást igénybe vevő utasok segítségre szorulnak és ezzel összefüggésben esetlegesen sérülés következik be.

Felróhatóság

[104] Az Mt. 167. § (2) bekezdése kimondja, hogy nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amelyet a munkavállaló vétkes magatartása okozott, vagy amely abból származott, hogy a munkavállaló kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget.

[105] A másodfokú bíróság nem fogadta el az alperes és a beavatkozó azon fellebbezési hivatkozását, miszerint a felperes felróhatóan járt el, a kizárólagos és elháríthatatlan magatartása vezetett oda, hogy bekövetkezett a baleset. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával, miszerint a munkáltatónak kellett volna megjelölni, hogy milyen utasítást, milyen iránymutatást adott a buszvezetőknek a mozgássérült utasok le-, és felszállásával, a rámpa használatával, illetve annak meghibásodása esetén alkalmazandó eljárással. Nem fogadható el az a hivatkozás, hogy a diszpécser utasítást adott a tovább haladásra, mivel a diszpécser nem adott utasítást arra, hogy mi történjen a kerekesszékes utassal. Továbbá a diszpécser nem a munkáltató, így szabályzat hiányában nem is releváns, hogy ő mit közölt a felperessel.

[106] A munkáltatónál egyértelmű elvárás volt, hogy a mozgássérült utasokat minden módon segítsék a munkavállalók. Arra azonban nem terjedt ki a munkáltató tájékoztatása és a munkavédelmi oktatása, hogy milyen szabályzatot, illetve eljárásrendet kell alkalmazni a mozgáskorlátozott utasokkal kapcsolatban, melyre vonatkozóan az alperes és a beavatkozó sem tett semmilyen konkrét előadást a fellebbezésében.

[107] Figyelemmel arra, hogy a felperes nem szegte meg vétkesen a munkavállalói kötelezettségét, így kármegosztásnak sincs helye.

Kárenyhítési kötelezettség

[108] Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, hogy a kárenyhítési kötelezettség teljesítésének elmulasztását a munkáltatónak kell bizonyítania.

[109] Az alperes indítványozta a Kormányhivatal² Foglalkoztatási Főosztály megkeresését azon tényre vonatkozóan, hogy a 2018. január 1. napjától 2023. január 11. napjáig terjedő időszakban milyen, a felperes életkorának, képzettségének, végzettségének, egészségügyi állapotának és munkatapasztalatának megfelelő betölthető álláslehetőségek voltak elérhetőek. A Kormányhivatal közlése szerint, az illetékességi területén (a fővárosban) az időszakban a munkaügyi szervezetnél 14 db karosszéria lakatosra (FEOR:7321) és 39 db autóbuszvezetőre (FEOR:8418) vonatkozó állásajánlat került bejelentésre.

[110] Az 1/2018. számú KMK vélemény III.5. pontja rögzíti, hogy a munkavállalót terhelő kárenyhítési kötelezettség teljesítésénél esetenként, külön- külön értékelni kell az egészségi állapotát, életkorát, a végzendő munka jellegét, a munkaerőpiaci körülményeket, a közlekedés feltételeit, általában az eset összes körülményeit. Mindezekről függ annak megállapítása, hogy a maradék munkaerejével a károsult milyen munkát tud ellátni.

[111] Az igazságügyi szakértői vélemény konkrét megállapítást arra vonatkozóan nem tudott tenni, hogy a felperes konkrétan milyen munkakörökben lenne foglalkoztatható és illet az alperes sem tudott előadni. Az alperesnek kellett volna konkrétan meghatároznia azt, hogy a felperest milyen munkakörökben lehetett volna foglalkoztatni, és volt-e ilyen álláslehetőség. Az az alperesi előadás, miszerint a felperes ülőmunkát tudna végezni, nem meríti ki a tényállítási és a bizonyítási kötelezettségét.

[112] A Kúria BH2020.119. számú elvi döntésében rögzítette, hogy a munkavállalót terhelő kárenyhítési kötelezettség megítélésakor értékelni kell az életkorát, egészségi állapotát, családi és lakóhelyi körülményeit. A kárenyhítési kötelezettség teljesítését az eset összes körülményei mérlegelésével lehet megítélni, az objektív kárfelelősséggel tartozó, de annak megterítése alól mentesülni kívánó munkáltató által bizonyított tények alapulvételével.

[113] A jelen esetben az alperes konkrét tényállítást nem tett, így nyilvánvalóan nem is bizonyította, hogy a felperes milyen munkát tudott volna végezni. Az a körülmény, hogy a felperes felesége azt nyilatkozta, hogy a felperes nem keres semmilyen munkalehetőséget,

nem mentesíti a munkáltatót a bizonyítási kötelezettség alól. A BH2022.52. számú döntés szerint a munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeként járó kártérítés összegének számításánál figyelembe kell venni, ha a munkáltató sikeresen bizonyítja azt, hogy a károsult munkavállaló, a munkaviszonya jogellenes megszüntetését követően nem tett eleget az adott helyzetben elvárható kárenyhítési kötelezettségének. Az adott tényállás szerint az alperes sikerrel bizonyította, hogy a felperes nem tett minden tőle telhetőt a foglalkoztatása érdekében és legalább a K.-T.-F. Kft-nél hirdetett álláshely megfelelt a képzettségének, végzettségének, ezt az állást azonban nem fogadta el.

[114] Figyelemmel arra, hogy a munkáltató nem bizonyította, hogy a kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget, így teljeskörű felelősséggel tartozik a felperes vagyoni és nemvagyoni kárai tekintetében.

Összezszerűség

[115] Az alperes a fellebbezésében az összezszerűség kapcsán nem terjesztett elő fellebbezést, azt nem vitatta. A beavatkozó vitatta az összezszerűséget.

[116] A Pp. 365.§ (5) bekezdése szerint fellebbezéssel élhet a fél, valamint az, akire a határozat rendelkezést tartalmaz a rendelkezésre vonatkozó része ellen.

[117] A Pp. 44.§ (5) bekezdése szerint a beavatkozó - az egyezséget, az elismerést és a jogról való lemondást kivéve – minden cselekményre jogosult, amelyet az általa támogatott fél megtehet, cselekményeinek azonban csak annyiban van hatálya, amennyiben a fél a cselekményt elmulasztja, illetve amennyiben a beavatkozó cselekményei a fél cselekményeivel nem állnak ellentétben. A perben hozott ítélet anyagi jogerő hatása jogszabály alapján a beavatkozónak, az ellenféllel fennálló jogviszonyára is kiterjed, a beavatkozó cselekményei akkor is hatályosak, ha azok az általa támogatott fél cselekményeivel ellentétben állnak; az ilyen ellentétes cselekmények befolyását az ügy eldöntésére a bíróság a per egyéb adatait is figyelembevéve bírálja el.

[118] A Pp. Kommentár szerint a bírósági joggyakorlat egyértelműen levezeti, hogy a beavatkozó nem jogosult a legfontosabb eljárásjogi rendelkező cselekményekre sem, mint pl. a kereseti kérelem előterjesztése, módosítása, elállás viszontkereset, keresetváltoztatás, stb. (BH.2013.303.). A BDT2005.1194. számú döntés szerint a beavatkozónak az általa támogatott fél cselekményeivel ellentétes perbeli cselekmények hatálytalanok.

[119] Figyelemmel arra, hogy a beavatkozó és a felperes között nem áll fenn jogviszony, így a beavatkozónak az összezszerűség tekintetében előterjesztett fellebbezése hatálytalan, ezért a másodfokú bíróság érdemben nem is vizsgálta.

[120] Megalapozatlan az alperes, és a beavatkozó fellebbezése az elsőfokú eljárás szabálytalansága miatt, figyelemmel arra, hogy számtalan alkalommal elhalasztotta a perfelvételi tárgyalást.

[121] A Pp.192.§-a lehetőséget ad arra, hogy a bíróság a perfelvételi tárgyalást elhalassza, amennyiben a fél a kereseti kérelmét, viszontkeresetét megváltoztatja. A Pp. a hatályon kívül helyezési okok között nem tartalmazza a többszöri perfelvételi eljárást, ezért nem fogadható el az alperes és a beavatkozó ezen fellebbezési előadása.

[122] A fentiekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Záró rész

[123] A másodfokú bíróság a Pp. 81. §-a alapján a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2.§ (1) bekezdésének a) pontja alapján kötelezte az alperest a felperes másodfokú perköltségének megfizetésére.

[124] Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46.§-a alapján köteles fellebbezési illeték megfizetésére.

[125] Tájékoztatja a bíróság az alperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára kell megfizetnie. Megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az Ítéltábla megnevezését, az Ítéltábla e határozatának számát, és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.

[126] A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 376. §-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[127] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Pp. 365. §-a zárja ki.

Budapest, 2024. március 5.

dr. Vajas Sándor

a tanács elnöke

dr. Kovács Edit

előadó bíró

dr. Kulisity Mária

bíró